
Vergaderjaar 2020–2021

---

35 830 IIA

Jaarverslag en Slotwet Staten-Generaal 2020

Nr. 1

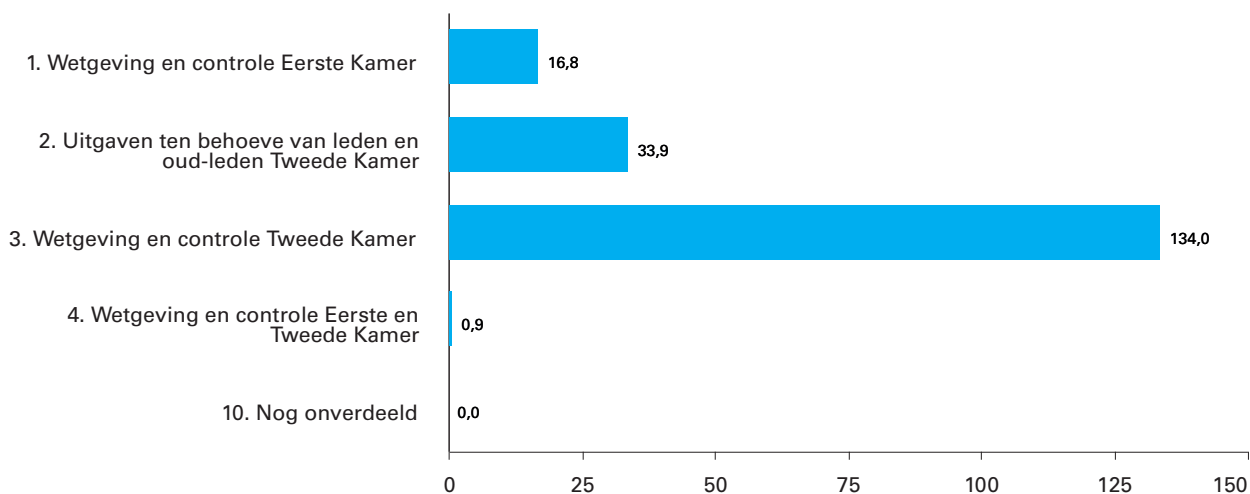
JAARVERSLAG VAN DE STATEN-GENERAAL
Ontvangen 19 mei 2021

INHOUDSOPGAVE

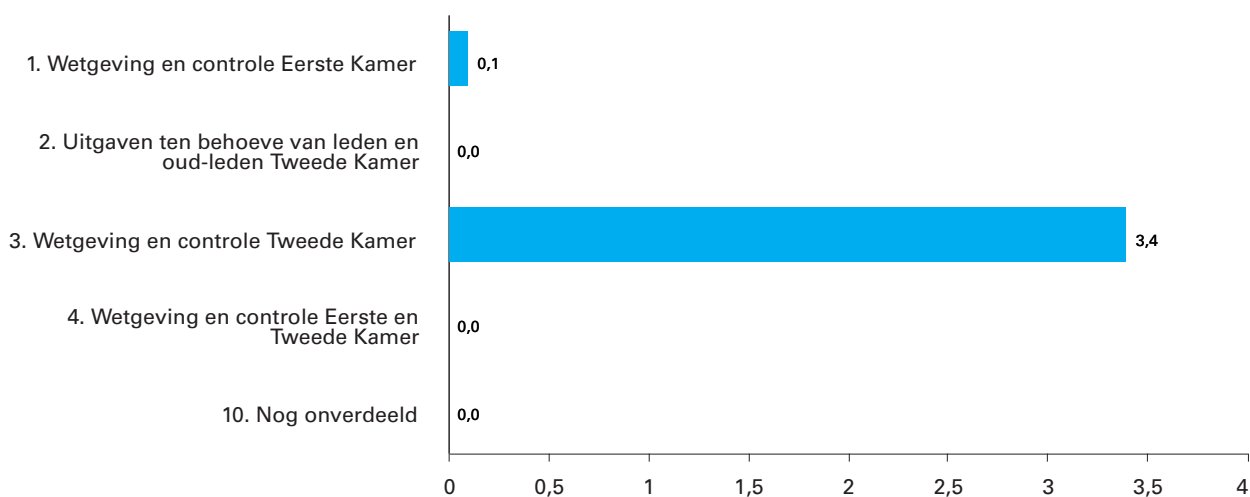
Gerealiseerde uitgaven en ontvangsten	3
A. Algemeen	4
1. Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening	4
Dechargeverlening door de Tweede Kamer	6
Dechargeverlening door de Eerste Kamer	7
2. Leeswijzer	8
B. Beleidsverslag	10
3. Beleidsartikelen	10
3.1 Artikel 1 Wetgeving en controle Eerste Kamer	10
3.2 Artikel 2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer, alsmede leden van het Europees Parlement	13
3.3 Artikel 3 Wetgeving en controle Tweede Kamer	16
3.4 Artikel 4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	21
4. Niet-beleidsartikelen	23
4.1 Artikel 10 Nog onverdeeld	23
5. Bedrijfsvoeringsparagraaf	24
C. Jaarrekening	26
6. Verantwoordingsstaat	26
7. Saldibalans	27
8. WNT-verantwoording 2020 Staten-Generaal	31

GEREALISEERDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1 Gerealiseerde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (x € 1 mln.). Totaal € 185.602.000

Figuur 2 Gerealiseerde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (x € 1 mln.). Totaal € 3.604.000

A. ALGEMEEN

1. Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik u het jaarverslag van de begroting van de Staten-Generaal (IIA) over het jaar 2020 aan. Onder verwijzing naar de artikelen [2.37](#) en [2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties decharge te verlenen over het in het jaar 2020 gevoerde financiële beheer.

Voor de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening stelt de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van [artikel 7.14](#) van de Comptabiliteitswet 2016 een rapport op. Dit rapport wordt op grond van [artikel 7.15](#) van de Comptabiliteitswet 2016 door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Algemene Rekenkamer over:

1. het gevoerde begrotingsbeheer, financieel beheer, materiële bedrijfsvoering en de daartoe bijgehouden administraties van het Rijk;
2. de centrale administratie van de schatkist van het Rijk van het Ministerie van Financiën;
3. de financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen;
4. de totstandkoming van de niet-financiële verantwoordingsinformatie in de jaarverslagen;
5. de financiële verantwoordingsinformatie in het Financieel jaarverslag van het Rijk.

Bij het besluit tot dechargeverlening worden verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken betrokken:

1. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2020;
2. het voorstel van de slotwet dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
3. het rapport van de Algemene Rekenkamer over het onderzoek van de centrale administratie van de schatkist van het Rijk en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
4. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer over de in het Financieel jaarverslag van het Rijk, over 2020 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten, alsmede over de saldibalans over 2020 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in [artikel 7.14](#), tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

K.H. Ollongren

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van [artikel 2.40](#), derde lid, van de Comptabiliteitswet 2016 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 verklaart de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De Voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van [artikel 2.40](#) van de Comptabiliteitswet 2016 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de Staten-Generaal.

Het jaarverslag 2020 is als volgt opgebouwd:

- A. een algemeen deel met de dechargeverlening;
- B. het beleidsverslag met de artikelen en de bedrijfsvoeringsparagraaf;
- C. de jaarrekening met de verantwoordingsstaat, de saldibalans en de WNT-verantwoording 2020.

Specificatie apparaatsuitgaven

De begroting van de Staten-Generaal heeft geen apart centraal apparaatsartikel. In de beleidsartikelen is bij de toelichting onder de tabel budgettaire gevolgen van beleid een uitsplitsing opgenomen van de apparaatsuitgaven.

Groeiparagraaf

Ten opzichte van het jaarverslag 2019 zijn in dit jaarverslag geen wijzigingen te melden.

Grondslagen voor de vastlegging en de waardering

De verslaggevingsregels en waarderingsgrondslagen die van toepassing zijn op de in dit jaarverslag opgenomen financiële overzichten zijn ontleend aan de Comptabiliteitswet 2016 en de daaruit voortvloeiende regelgeving, waaronder de Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 2021. Voor de begrotingsadministratie wordt het verplichtingen-kasstelsel toegepast.

Focusonderwerpen

De Tweede Kamer heeft voor de verantwoording 2020 de toepassing van artikel 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016 als focusonderwerp aangewezen. Dit is voor de Staten-Generaal niet van toepassing.

Beleidsverslag

Beleidsprioriteiten

Een College dient, conform de Comptabiliteitswet 2016, artikel 2.1 lid 7 betreffende een niet-departementale begroting, enkel haar taken en bedrijfsvoering weer te geven. Derhalve bevat de niet-departementale begroting – in vergelijking met departementale begrotingen waarbij wel een weergave van het beleid wordt opgenomen – geen beleidsprioriteiten. In aansluiting hierop worden geen beleidsprioriteiten opgenomen in het jaarverslag.

Beleidsartikelen

Een beleidsartikel is opgebouwd uit de volgende elementen:

- A. Algemene doelstelling;
- B. Rol en verantwoordelijkheid;
- C. Beleidsconclusies;
- D. Budgettaire gevolgen van beleid;
- E. Toelichting op de financiële instrumenten.

Het niet-beleidsartikel is opgebouwd uit de tabel budgettaire gevolgen en de toelichting op de tabel.

Toelichting op de financiële instrumenten

In de toelichting op de financiële instrumenten wordt een toelichting gegeven bij verschillen tussen de vastgestelde begroting 2020 en de realisatie 2020. Indien van toepassing wordt hierbij verwezen naar de eerste en tweede suppletoire begroting 2020. Het uitgangspunt is om daar de

beleidsmatige en technische mutaties toe te lichten die groter zijn dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften 2020 is opgenomen, de zogenaamde staffel, te weten:

Tabel 1 Ondergrens (staffel) op basis van de RBV

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer alsmede leden van het Europees Parlement	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.

Bedrijfsvoeringsparagraaf

Voor de Eerste Kamer en voor de Tweede Kamer is een afzonderlijke bedrijfsvoeringsparagraaf opgenomen.

Jaarrekening

Verantwoordingsstaat

In de jaarrekening treft u de verantwoordingsstaat voor de Staten-Generaal.

Saldibalans

In de jaarrekening is de saldibalans opgenomen met de bijbehorende toelichting.

WNT-verantwoording

Het jaarverslag wordt afgesloten met de verantwoording van de Wet Normering Topinkomens (WNT) van de Staten-Generaal.

B. BELEIDSVERSLAG

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Wetgeving en controle Eerste Kamer

A. Algemene doelstelling

De Eerste Kamer vormt samen met de Tweede Kamer de Staten-Generaal. De voorzitter van de Eerste Kamer is tevens voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal.

De kerntaken van de Eerste Kamer liggen in het, als sluitstuk van de wetgevingsketen, toetsen van voorgenomen wetgeving en het controleren van de regering. De Eerste Kamer besteedt daarbij bijzondere aandacht aan de beoordeling van de wetgevingskwaliteit. Voorts heeft de Eerste Kamer taken op het terrein van de Europese wetgeving en het Europese beleid. Deze zijn door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in omvang en intensiteit toegenomen.

De algemene doelstellingen van de Eerste Kamer liggen op het terrein van een adequate wetgeving en controle, hetgeen verder is te operationaliseren naar een adequate toetsing van de kwaliteit van wet- en regelgeving, een adequate controle van het regeringsbeleid, transparantie over de taken en de uitvoering daarvan, en toereikende voorzieningen in een effectieve en efficiënte organisatie.

De Eerste Kamer vormt de voorlaatste schakel in de keten van het wetgevingsproces. Mede-actoren in het proces zijn, voorafgaand aan de bekrachtiging van een aanvaard wetsvoorstel door het Staatshoofd, respectievelijk de ministerraad, de Raad van State en de Tweede Kamer. De controle op het regeringsbeleid voltrekt zich in interactie met de regering. Uit hoofde van het Verdrag van Lissabon is de Eerste Kamer betrokken bij de voorbereiding van Europese wetgevings- en beleidsvoorstellen. De taken van de Eerste en Tweede Kamer op dit terrein zijn gelijk. Binnen de nationale context voert de Eerste Kamer overleg met de regering over de regeringsinzet bij de voorbereiding van Europese wetgeving.

Voorts participeert de Eerste Kamer in het kader van internationale samenwerking en parlementaire diplomatie in parlementaire assemblees van internationale organisaties en onderhoudt zij contacten met parlementen en regeringen van andere staten.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer bestaan afspraken (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.¹

---

¹ Comptabiliteitswet 2016, artikel 4.4 lid 4

C. Beleidsconclusies

Het beleid van de Eerste Kamer is in 2020 niet gewijzigd.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer (bedragen x € 1.000)

					Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2020
Verplichtingen	11.732	11.711	14.424	13.433	18.892	13.303	5.589
Uitgaven	11.771	10.889	12.707	12.636	16.848	13.303	3.545
Institutionele inrichting							
Apparaat Eerste Kamer	8.317	7.363	9.035	8.884	12.880	9.328	3.552
Personele uitgaven							
Vergoeding voorzitter/leden Eerste Kamer	3.360	3.439	3.590	3.639	3.751	3.899	- 148
Materiële uitgaven							
Verenigde Vergadering	94	87	82	113	217	76	141
Ontvangsten	198	169	193	218	127	140	- 13

E. Toelichting op de instrumenten

Tabel 3 Specificatie apparaatsuitgaven artikel 1

	2020
Totaal apparaat	16.631
<i>waarvan personeel</i>	<i>5.613</i>
<i>Eigen personeel</i>	<i>5.183</i>
<i>Externe inhuur</i>	<i>355</i>
<i>Overig personeel</i>	<i>75</i>
<i>waarvan materieel</i>	<i>11.018</i>
<i>waarvan overig materieel</i>	<i>7.267</i>
<i>waarvan overig (leden EK)</i>	<i>3.751</i>

Uitgaven

Apparaat Eerste Kamer

Huisvesting

De oplevering van de tijdelijke huisvesting is verschoven naar 2021. In 2020 zijn de nodige voorbereidingen getroffen voor de tijdelijke huisvesting. Hiertoe zijn middelen toegevoegd aan de begroting.

Individueel Keuzebudget

In 2020 is het Individueel Keuzebudget (IKB) ingevoerd. Hiervoor is extra budget ontvangen.

Covid-19

Als gevolg van de Covid-19 maatregelen vergadert de Eerste Kamer sinds mei 2020 in de Ridderzaal. Hiervoor zijn diverse kosten gemaakt. Idem voor het Covid-proof maken van het Eerste Kamergebouw zelf. Daar zijn middelen voor aan de begroting toegevoegd.

Vergoeding voorzitter/leden Eerste Kamer

De vergoedingen aan voorzitter en leden van de Eerste Kamer zijn volgens beleid en wetgeving vergoed (€ 3,751 mln.).

Verenigde Vergadering

In 2020 heeft de Verenigde Vergadering ter gelegenheid van de opening van het parlementaire jaar op Prinsjesdag conform de geldende Covid-19 maatregelen plaatsgevonden in de Nieuwe Kerk te Den Haag, in plaats van de gebruikelijke locatie de Ridderzaal. De organisatie van Prinsjesdag wordt bekostigd door de Eerste Kamer. De uitgaven waren hierdoor hoger dan in andere jaren. De uitgaven pasten binnen het budget. De viering van 75 jaar parlementaire vrijheid is in verband met Covid-19 niet doorgegaan.

Ontvangsten

De ontvangsten zijn beperkt en lager dan geraamd als gevolg van de Covid-19 maatregelen. De restaurantopbrengsten vanaf maart 2020 zijn bijna geheel weggevallen.

3.2 Artikel 2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer, alsmede leden van het Europees Parlement

A. Algemene doelstelling

Onder dit artikel worden rechtspositionele uitgaven aan leden en oud-leden van de Tweede Kamer, alsmede hun nagelaten betrekkingen, evenals de schadeloosstelling aan de Nederlandse leden van het Europees Parlement geraamd.

De Tweede Kamer draagt ingevolge de [Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer](#), de [Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers](#) en de [Wet schadeloosstelling, uitkering en pensioen leden Europees Parlement](#) zorg voor de uitgaven ten behoeve van:

- de schadeloosstelling van de leden van de Tweede Kamer;
- de reis- en overige kostenvergoedingen van de leden van de Tweede Kamer;
- de wachtgelden van oud-leden van de Tweede Kamer;
- de pensioenen van oud-leden van de Tweede Kamer en hun nabestaanden ;
- de schadeloosstelling van de Nederlandse leden van het Europees parlement (die niet door het Europees parlement betaald worden).

Tabel 4 Aantal deelgerechtigden pensioenen en wachtgelden oud-leden (x 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Pensioenen oud-leden	460	455	448	442	430	432
Wachtgelden oud-leden	36	15	69	62	54	14
Totaal	496	470	517	504	484	446

Tabel 5 Gemiddelde uitgaven per Kamerzetel (x 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Schadeloosstelling	19.304	22.583	22.180	23.461	24.416	24.393
Gemiddeld per lid Tweede Kamer	129	152	148	156	163	163
Pensioenen en wachtgelden	8.775	8.606	11.296	10.943	9.463	9.468
Totaal	28.079	31.189	33.476	34.404	33.879	33.861
gemiddeld per lid Tweede Kamer	187	208	223	229	226	226
Schadeloosstelling leden Europarlement	99	103	103	117	45	0
Gemiddeld per lid Europees Parlement	99	103	103	117	45	0

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer bestaan afspraken (de zogenoemde beheer-afspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.²

² Comptabiliteitswet 2016, artikel 4.4 lid 4

C. Beleidsconclusies

Vanaf de verkiezingen voor het Europees Parlement in mei 2014 worden er geen Europarlementariërs meer betaald door de Tweede Kamer, met uitzondering van één herkozen lid. Dit lid is in mei 2019 niet herkozen, waardoor er in 2020 geen betalingen meer hebben plaatsgevonden.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer alsmede leden van het Europees parlement (bedragen x € 1.000)

				Realisatie	Vastgestelde	Verschil
	2016	2017	2018	2019	2020	2020
Verplichtingen	31.243	33.580	34.521	33.924	34.411	2.015
Uitgaven	31.292	33.580	34.521	33.924	33.862	1.466
Institutionele inrichting						
Schadeloosstelling	22.583	22.181	23.461	24.416	24.394	2.908
Personele uitgaven						
Pensioenen en wachtgelden	8.606	11.296	10.943	9.463	9.468	- 1.330
Schadeloosstelling Europarlementariërs incl. tegemoetkoming ziektekosten	103	103	117	45	0	- 112
Ontvangsten	33	25	14	30	29	- 57

E. Toelichting op de instrumenten

Uitgaven

Schadeloosstelling

Op dit artikel is sprake van een overschrijding als gevolg van de betaalde eindheffing in 2020 over het jaar 2019 voor de werkkostenregeling.

Pensioenen en wachtgelden

Ten opzichte van 2019 is het aantal politieke pensioenen toegenomen met 2. Het aantal wachtgeldgerechtigden is ultimo 2020 afgenomen met 40 t.o.v. 2019.

Tabel 7 Pensioenen en wachtgelden (x 1.000)

	Uitgaven 2019	Uitgaven 2020	Verschil
Pensioenen	6.286	6.742	456
Wachtgelden	3.074	1.868	- 1.206
Outplacement	95	97	2
Uitvoeringskosten	8	761	753
Totaal	9.463	9.468	5

Schadeloosstelling Europarlementariërs

Op dit artikel werden tot mei 2019 (Europese verkiezingen) de uitgaven van één Europarlementariër verantwoord. Dit lid is in mei 2019 niet herkozen, waardoor er in 2020 geen betalingen meer hebben plaatsgevonden.

Ontvangsten

De ontvangsten hebben betrekking op de verrekening van neveninkomsten van de leden en bedragen € 0,029 mln.

3.3 Artikel 3 Wetgeving en controle Tweede Kamer

A. Algemene doelstelling

Volksvertegenwoordiging

Als volksvertegenwoordiging heeft de Tweede Kamer twee hoofdtaken: controle van de regering en (mede)wetgeving. Deze taken vloeien voort uit de grondwetsartikelen 50 (vertegenwoordiging van het gehele Nederlandse volk), 65 tot en met 72 (werkwijze), 81 tot en met 87 (wetgeving), 105 (begrotingen), 137 en 138 (grondwetgeving) en enkele andere (grond)wetsartikelen.

De ambtelijke diensten

Ondersteunen van het constitutioneel proces. Dit doen de ambtelijke diensten door middel van het bieden van een politiek neutrale, adequate en innovatieve ondersteuning van de Kamerleden in alle facetten van hun werk als volksvertegenwoordiger. De politieke prioriteiten, zoals door de Kamer bepaald, zijn daarbij leidend.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer bestaan afspraken (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.³

C. Beleidsconclusies

Renovatie/B67

Vanaf eind zomerreces 2020 zijn veel activiteiten op weg naar een definitief voorlopig ontwerp (VO) uitgevoerd ter voorbereiding van de besluitvorming in de Bouwbegeleidingscommissie (BBC) en het Presidium.

Werkwijze van de Kamer

Om de werkwijze van de Kamer te verbeteren zijn er voorbereidende stappen gezet. De in april 2018 ingestelde werkgroep Herziening Reglement van Orde heeft het eindrapport, met daarin voorstellen voor een integrale herziening van het Reglement van Orde, aangeboden. De Kamer heeft op 10 september 2020 een start gemaakt met de behandeling van het eindrapport. Na het kerstreces (en in ieder geval vóór 12 februari 2021) is de afrondende behandeling voorzien.

Reorganisatie Kamerorganisatie

Er is gebouwd aan een professionele, slagvaardige ambtelijke organisatie. In 2020 is het reorganisatieproces Kamerbreed tot een afronding gekomen: de Beveiligingsdienst heeft in december 2020 het plaatsingsproces afgerond. De besluitvorming op de plannen van de Griffies Commissies en de Griffie Plenair is afgerond en de personele effecten zijn gering (kleine uitbreiding). Ook de IT gerelateerde diensten (CIO en CISO bureau) hebben het plaatsingsproces afgerond en werken verder toe naar een toekomstbestendige en effectieve informatievoorziening. Daarmee is de gehele ambtelijke organisatie in de afgelopen jaren gereorganiseerd of aan de hand

³ Comptabiliteitswet 2016, artikel 4.4 lid 4

van een evaluatie of doorlichting voorbereid op de toekomstige ontwikkelingen. Uiteraard blijft de aandacht voor een professionele en slagvaardige organisatie onverminderd bestaan.

Participatiewet, vrouwen in leidinggevende posities en maatschappelijke stages

Zowel de realisatie van doelstellingen voor de Participatiewet als het aantal vrouwen (30%) in leidinggevende posities zijn in 2020 behaald. Vanwege de maatregelen als gevolg van het coronavirus hebben de maatschappelijke stages en de jaarlijkse sprokkelstage in 2020 niet plaatsgevonden.

Werkbeleving en sociale veiligheid

In 2020 is de gedragscode Integriteit ambtelijke organisatie geactualiseerd en is besloten tot een nieuwe opzet van de klachtencommissie ongewenste omgangsvormen. Ook is ingezet op het verstevigen van vaardigheden en kennis bij medewerkers om gewenst gedrag te vertonen en eigen regie te nemen op hun vitaliteit en bevoegenheid door dit meer onderdeel te laten zijn van de gesprekscyclus.

In 2020 zou een tweede werkbelevingsonderzoek (WBO) plaatsvinden, maar met het oog op de huidige omstandigheden is ervoor gekozen om dat onderzoek uit te stellen tot 2021. Wel heeft in september een enquête plaats gevonden om te weten hoe de medewerkers deze periode beleven en hoe het met ze gaat. De rapportage is binnen de diensten besproken en van opvolging voorzien. Eind februari 2021 zal een tweede meting plaatsvinden.

Betrokkenheid burgers bij Kamer (transparantie Kamerwerk)

De presentatie van de resultaten van een pilot-project van de VSNU en de commissie Financiën, gericht op o.a. betere onderbouwing van beleidsvoorstellen door het kabinet, vond plaats op 8 september. De Voorzitter nam de rapportage hierover in ontvangst.

Van 1 september tot 4 november is de Kamer tijdelijk beperkt open geweest voor bezoekers. Ook heeft de Kamer op 25 september op aangepaste wijze aandacht besteed aan de viering van 75 jaar herstel van de parlementaire democratie. Deze viering was live te volgen. Vanaf 4 november is de Kamer opnieuw gesloten voor bezoekers. Er hebben geen evenementen meer kunnen plaatsvinden in het Kamergebouw.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

	2016	2017	2018	2019	Realisatie 2020	Vastgestelde begroting 2020	Verschil 2020
Verplichtingen	96.927	108.035	104.748	131.664	133.027	124.928	8.099
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>		1.129	952	521	869		
<i>Waarvan overig</i>		106.906	103.796	131.143	132.158		
Uitgaven	99.309	105.349	105.456	125.725	133.988	124.928	9.060
Institutionele inrichting							
Apparaat Tweede Kamer	68.639	68.177	73.756	92.493	89.951	82.778	7.173
Onderzoeksbudget	160	164	192	544	1.296	2.323	- 1.027
Materiële uitgaven							
Drukwerk	1.528	1.525	1.209	1.042	1.065	1.859	- 794

					Realisatie	Vastgestelde begroting	Vershil
Fractiekosten	26.813	33.601	28.007	29.292	38.884	35.495	3.389
Uitzending leden	187	131	316	322	83	448	- 365
Parlementaire enquêtes	115	0	0	11	462	0	462
Bijdrage ProDemos	1.867	1.751	1.976	2.021	2.247	2.025	222
Ontvangsten	5.001	3.669	3.751	4.151	3.448	3.966	- 518

Overzicht van risicoregelingen

Tabel 9 Overzicht garanties (bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving	Uitstaande garanties 2019	Verleend 2020	Vervallen 2020	Uitstaande garanties 2020	Garantieplafond	Totaal plafond	Totaalstand risicovoorziening
3.4	Fractiekosten	8.391	0	869	7.522	0	0	0

Er is geen sprake meer van een verhoging van de uitstaande garanties maar van een verlaging. Eind 2019 was sprake van een bedrag van € 8,391 mln. aan uitstaande garanties. In 2020 is op verzoek van enkele fracties een bedrag van € 0,869 mln. aan garanties tot betaling gekomen, zodat het totaal aan uitstaande garanties aan de fracties per 31-12-2020 een omvang heeft van € 7,522 mln.

E. Toelichting op de instrumenten

Tabel 10 Specificatie apparaatsuitgaven artikel 3

	2020
Totaal apparaat	91.247
<i>waarvan personeel</i>	<i>50.977</i>
<i>Eigen personeel</i>	<i>45.774</i>
<i>(Ambtelijke) Detacheringen</i>	<i>1.119</i>
<i>Externe inhuur</i>	<i>3.202</i>
<i>Overig personele kosten (vorming&opleiding)</i>	<i>882</i>
<i>waarvan materieel</i>	<i>40.270</i>

Uitgaven

Apparaat Tweede Kamer

Ten opzichte van de begroting resulteren de daadwerkelijke uitgaven binnen dit artikel in een overschrijding van €7,171 mln. De begroting is incidenteel opgehoogd voor o.a. de uitgaven als gevolg van het uitstel van de renovatie en verhuizing naar de tijdelijke huisvesting. De begroting is structureel verhoogd voor uitgaven voor o.a. informatiebeveiliging, structureel hogere lasten voor beheer en onderhoud ICT-systemen, de aansluiting bij de Rijks schoonmaakorganisatie en het geven van invulling aan de Participatiewet.

Roemernorm

In de motie-Roemer (Kamerstuk II 2009/10, [32360, nr. 5](#)) worden de uitgaven binnen het Rijk aan niet-formatief personeel begrensd op 10% van de gezamenlijke uitgaven op alle artikelen voor formatief en niet-formatief personeel.

Tabel 11 Roemernorm

Uitgaven aan formatief personeel	46.797
Uitgaven aan detacheringen	1.254
Uitgaven aan niet-formatief personeel	3.260
Totaal (A)	51.311
Niet-formatief personeel (B)	3.260
Roemernorm (B als % van A)	6,4

Ook in 2020 voldoet de Tweede Kamer met een percentage van 6,4% aan de Roemernorm.

Onderzoeksbudget

Met ingang van 2018 is een deel van de begroting voor het onderzoeksbudget verdeeld over 14 Kamercommissies. Na een gewenningsperiode in 2018 (uitgaven €0,192 mln.) en 2019 (€0,544 mln.) bedragen de uitgaven in 2020 €1,295 mln. In 2020 zijn er twee Tijdelijke Commissies actief geweest: de TC digitale toekomst en de TC uitvoeringsorganisaties.

Drukwerk

Dit betreft de uitgaven voor de publicatie van de handelingen en officiële publicaties op Overheid.nl. De uitgaven in 2020 zijn €0,794 mln. lager dan initieel begroot, omdat zowel de tarieven van de SDU als het aantal geproduceerde pagina's lager zijn uitgevallen.

Fractiekosten

De fracties ontvangen op grond van de Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer een vergoeding per Kamerzetel. De oorspronkelijke begroting bedroeg €35,495 mln. en na bijstelling met compensatie voor gestegen lonen en prijzen €36,389 mln. De uitgaven bedragen €38,884 mln., een overschrijding van €3,389 mln. Hiervan heeft een bedrag van €0,669 mln. betrekking op een beroep op opgebouwde trekkingsrechten. De resterende overschrijding ad €1,827 mln. heeft betrekking op de huidige raming van het artikel «Fractiekosten». Deze raming is nog gebaseerd op de oude fractiekostenregeling waarin werd uitgegaan van een

bevoorschotting van de fracties van 90% van het bedrag waar zij op basis van het aantal zetels recht op hebben. In de nieuwe fractiekostenregeling worden de fracties voor 100% gefinancierd.

Uitzending Leden

In 2020 zijn als het gevolg van het coronavirus veel minder reizen gemaakt dan voorzien. Dit resulteert in een onderuitputting van € 0,365 mln.

Parlementaire enquêtes

In 2020 is het onderzoek van de parlementaire ondervragingscommissie naar ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen afgerond. Daarnaast is de Parlementaire ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag geïnstalleerd en heeft onderzoek verricht. Verder is de Tijdelijke commissie Aardgaswinning Groningen (TCAG) opgericht. Deze commissie gaat een parlementaire enquête voorbereiden naar de aardgaswinning in die provincie.

Bijdrage aan ProDemos

Dit artikel is nagenoeg volledig uitgeput.

Ontvangsten

In 2020 is € 3,446 mln. ontvangen. De omzet van het restaurantbedrijf is lager uitgevallen vanwege de getroffen maatregelen als gevolg van het coronavirus (gedeeltelijke sluiting van de restaurants en het vervallen van evenementen). Dit heeft geleid tot een tekort op de ontvangsten.

3.4 Artikel 4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

A. Algemene doelstelling

Het onder dit artikel opgenomen budget ten behoeve van wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer betreft de kosten van interparlementaire activiteiten.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer bestaan afspraken (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.⁴

C. Beleidsconclusies

Voor wat betreft de uitvoering en de beoogde resultaten deden zich geen bijzonderheden voor.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)

					Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2020
Verplichtingen	1.070	1.098	1.090	1.172	904	1.508	- 604
Uitgaven	1.070	1.008	1.171	1.181	904	1.508	- 604
Materiële uitgaven							
Interparlementaire betrekkingen	1.070	1.008	1.171	1.181	904	1.508	- 604
Ontvangsten	0	0	0	0	0	23	- 23

E. Toelichting op de instrumenten

Uitgaven

Interparlementaire betrekkingen

In 2020 hebben minder activiteiten plaatsgevonden in het kader van interparlementaire betrekkingen als gevolg van het coronavirus, dit heeft geleid tot een overschot van € 0,604 mln.

Tabel 13 Gemiddelde uitgaven per Kamerzetel (x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Interparlementaire betrekkingen	1.357	1.070	1.008	1.171	1.181	904
Gemiddeld per zetel (225)	6	5	5	5	5	4

⁴ Comptabiliteitswet 2016, artikel 4.4 lid 4

Ontvangsten

De in de begroting opgenomen ontvangstenraming ad € 0,023 mln. is nog gebaseerd op een terugontvangst van de contributie van één van de internationale organisaties. De terugontvangst wordt verrekend met de contributie voor het nieuwe jaar waardoor er geen sprake meer is van ontvangsten. Suppletoir is deze ontvangstenraming op «€ 0» gebracht.

4. Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 10 Nog onverdeeld

Tabel 14 Budgettaire gevolgen artikel 10. Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)							
					Realisatie	Vastgestelde begroting	Verschil
	2016	2017	2018	2019	2020	2020	2020
Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0	0	0
Nog te verdelen							
Loonbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	0	0	0	0	0
Nog onverdeeld	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

5. Bedrijfsvoeringsparagraaf

Bedrijfsvoeringsparagraaf Eerste Kamer

Paragraaf 1. Uitzonderingsrapportage voor de vier verplichte onderdelen

Rechtmatigheid

De geconstateerde onrechtmatigheden zijn beperkt en blijven binnen de vastgestelde grenzen.

Totstandkoming niet-financiële verantwoordingsinformatie

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Begrotingsbeheer, financieel beheer en de materiële bedrijfsvoering

Over 2019 heeft de AR de aanbevelingen gedaan om meer aandacht te besteden aan het boeken van verplichtingen, het onderbouwen van de prestatieverklaringen en aan de volledigheid van de inkoopdossiers.

In 2020 is gekeken wat er nodig is, om naast de verbeterpunten van de AR, de uitvoering van de financiële administratie te professionaliseren. Er ligt nu een plan klaar om dit te realiseren. Eind 2020 is de bezetting op de financiële functie uitgebreid. De verbeteringen worden in 2021 zichtbaar.

Overige aspecten van de bedrijfsvoering

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

Paragraaf 2. Rijksbrede bedrijfsvoeringsonderwerpen

M&O-risico's en M&O-beleid

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan.

Grote lopende ICT-projecten

Er lopen binnen de Eerste Kamer geen ICT-projecten boven de 5 mln. euro.

Betaalgedrag

Het betaalgedrag van de Eerste Kamer was onvoldoende. 13% van de facturen zijn niet binnen 30 dagen betaald. Dit percentage is inclusief de dispuutfacturen en verwerking van creditnota's.

Paragraaf 3. Belangrijke ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering

Informatiebeveiliging

Ook al is het geen verplichting om aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te voldoen, heeft de Eerste Kamer wel de ambitie om hieraan te voldoen. In 2020 is extra capaciteit ingezet om hierin verbetering in aan te brengen.

In 2020 zijn verbeteringen doorgevoerd, deze hebben met name betrekking op de technische maatregelen om te voldoen aan de BIO. De organisatie is nog niet in control. In 2021 wordt dit verder opgepakt.

Bedrijfsvoeringsparagraaf Tweede Kamer

Paragraaf 1. Uitzonderingsrapportage

Rechtmatigheid

In 2020 geeft het rapport van de Auditdienst Rijk geen aanleiding tot opmerkingen. De tolerantiegrenzen voor de rechtmatigheid zijn niet overschreden. Er is sprake van een getrouwe weergave.

Totstandkoming niet-financiële verantwoordingsinformatie

Er hebben zich geen bijzonderheden voorgedaan. De Tweede Kamer heeft voor de totstandkoming van de niet-financiële informatie de procedure gevolgd.

Begrotingsbeheer, financieel beheer en de materiële bedrijfsvoering

Het financieel en materieel beheer is op orde en geeft geen aanleiding tot opmerkingen. De Tweede Kamer heeft in 2020 aanpassingen aangebracht in de financiële systemen waardoor de prestatieverklaring direct zichtbaar is en daarmee de aantoonbaarheid sterk is verbeterd. Voor het borgen van het tijdig vastleggen van verplichtingen en het tijdig verlengen van contracten is enerzijds de capaciteit van de sector Inkoop uitgebreid en anderzijds is de organisatie daarop extra geattendeerd. De tijdigheid is door deze acties voldoende opgelost.

Overige aspecten van de bedrijfsvoering

In het kader van de algemene IT-beheersmaatregelen en de informatiebeveiliging is extra aandacht gegeven aan het aantoonbaar maken de beheersmaatregelen. Op de onderdelen wijzigingsbeheer en wachtwoordbeheer zijn adequate stappen gezet. Voor de onderdelen gebruikersbeheer en beveiliging van IT-componenten zijn in 2021 nog verdere stappen te zetten.

In 2020 heeft een upgrade van de financiële Oracle-database plaatsgevonden zodat de ondersteuning (support) daarop is gewaarborgd. In 2021 vindt migratie plaats naar een hoger niveau van de applicatie. Tevens wordt in 2021 aandacht besteed aan de mogelijkheden van het inrichten van systeemtechnische controles in de applicatie, zoals drieweg-matchen.

Paragraaf 2. Rijksbrede bedrijfsvoeringsonderwerpen

De Tweede Kamer hecht grote waarde aan het op tijd betalen van de facturen aan haar leveranciers. In 2020 is de monitoring en sturing op het betaalproces aangescherpt om de betaaltermijn van 30 dagen te realiseren.

Het Audit Committee is in 2020 vanwege Covid-19 tweemaal via video conference bijeengekomen. De samenstelling is in 2020 gewijzigd vanwege het vertrek van interne en externe leden.

Paragraaf 3. Belangrijke ontwikkelingen en verbeteringen in de bedrijfsvoering

Er geen bijzonderheden te melden.

C. JAARREKENING

6. Verantwoordingsstaat

Tabel 15 Verantwoordingsstaat 2020 van de Staten-Generaal (IIA) (Bedragen x € 1.000)									
Art. Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting			(2) Realisatie			(3) = (2) - (1)		
	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplich-tingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal	172.135	172.135	4.215	187.234	185.602	3.604	15.099	13.467	- 611
Beleidsartikelen	172.135	172.135	4.215	187.234	185.602	3.604	15.099	13.467	- 611
1 Wetgeving en controle Eerste Kamer	13.303	13.303	140	18.892	16.848	127	5.589	3.545	- 13
2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	32.396	32.396	86	34.411	33.862	29	2.015	1.466	- 57
3 Wetgeving en controle Tweede Kamer	124.928	124.928	3.966	133.027	133.988	3.448	8.099	9.060	- 518
4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1.508	1.508	23	904	904	0	- 604	- 604	- 23
Niet-beleidsartikelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Nog Onverdeeld	0	0	0	0	0	0	0	0	0

7. Saldibalans

Tabel 16 Saldibalans per 31 december 2020 van de Staten-Generaal (IIA) (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2020	31-12-2019	Passiva	31-12-2020	31-12-2019
Intra-comptabele posten			Intra-comptabele posten		
1 Uitgaven ten laste van de begroting	185.602	173.464	2 Ontvangsten ten gunste van de begroting	3.604	4.399
3 Liquide middelen	1	7	4a Rekening-courant RHB	177.654	166.800
4 Rekening-courant RHB	0	0	5a Begrotingsreserves	0	0
5 Rekening-courant RHB Begrotingsreserve	0	0	7 Schulden buiten begrotingsverband	4.575	2.514
6 Vorderingen buiten begrotingsverband	230	242			
8 Kas-transverschillen	0	0			
Subtotaal intra-comptabel	185.833	173.713	Subtotaal intra-comptabel	185.833	173.713
Extra-comptabele posten			Extra-comptabele posten		
9 Openstaande rechten	0	0	9a Tegenrekening openstaande rechten	0	0
10 Vorderingen	0	0	10a Tegenrekening vorderingen	0	0
11a Tegenrekening schulden	0	0	11 Schulden	0	0
12 Voorschotten	75.519	67.496	12a Tegenrekening voorschotten	75.519	67.496
13a Tegenrekening garantieverplichtingen	7.523	8.392	13 Garantieverplichtingen	7.523	8.392
14a Tegenrekening andere verplichtingen	22.352	19.853	14 Andere verplichtingen	22.352	19.853
15 Deelnemingen	0	0	15a Tegenrekening deelnemingen	0	0
Subtotaal extra-comptabel	105.394	95.741	Subtotaal extra-comptabel	105.394	95.741
Totaal	291.227	269.454	Totaal	291.227	269.454

TOELICHTING OP DE SALDIBALANS per 31 december 2020

Ad 1 en 2. Uitgaven en ontvangsten

Bij de begrotingsuitgaven en -ontvangsten zijn de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten opgenomen met betrekking tot het jaar 2020 waarvoor de Rijksrekening nog niet door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

Ad 3. Liquide middelen

De post liquide middelen is opgebouwd uit de contante gelden aanwezig in de kluis van de kasbeheerders. Het totaalbedrag is als volgt opgebouwd:

Tabel 17 Liquide middelen (bedragen in €)

Liquide middelen	Saldo
a) Eerste Kamer	348
b) Tweede Kamer	0
Totaal	348

Ad 4a. Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding

Op de Rekening-courant met de Rijkshoofdboekhouding (RHB) is de financiële verhouding met het ministerie van Financiën weergegeven. Opgenomen zijn de bedragen conform Rekening-courant afschriften en het saldobiljet. De volgende Rekening-courantverhouding is opgenomen in de balans:

Tabel 18 Overzicht Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding (bedragen in €)

Rekening-courant	Saldo
a) Rekening-courant FIN/RHB	177.653.934
Totaal	177.653.934

Ad 6. Vorderingen buiten begrotingsverband**Tabel 19 Overzicht vorderingen buiten begrotingsverband (bedragen in €)**

Intra-comptabele vorderingen	Saldo
a) Eerste Kamer	170.338
b) Tweede Kamer	59.289
Totaal	229.627

Ad a) Eerste Kamer

De vorderingen van de Eerste Kamer bestaan voornamelijk uit per 31 december 2020 openstaande verstrekte voorschotten in het kader van buitenlandse dienstreizen. Deze voorschotten worden in het eerste kwartaal van 2021 afgewikkeld.

Ad b) Tweede Kamer

De vorderingen van de Tweede Kamer hebben voornamelijk betrekking op de nog per 31 december 2020 af te wikkelen voorschotten dienstreizen reizen (€ 29.588), vorderingen op P-Direkt (€ 24.289) en overige debiteuren (€ 5.411).

Ad 7. Schulden buiten begrotingsverband

Het bedrag aan schulden buiten begrotingsverband is als volgt opgebouwd:

Tabel 20 Overzicht schulden buiten begrotingsverband (bedragen in €)

Intra-comptabele schulden	Saldo
a) Eerste Kamer	160.444
b) Tweede Kamer	4.414.548
Totaal	4.574.992

Ad a) Eerste Kamer

De schulden van de Eerste Kamer bestaan voornamelijk uit de in december 2020 ingehouden loonheffing en sociale premies die in het eerste kwartaal 2021 worden afgewikkeld.

Ad b) Tweede Kamer

De schulden van de Tweede Kamer bestaan voornamelijk uit de in december 2020 ingehouden loonheffing en pensioenpremies (€ 4.189.131) die in de maand januari 2021 worden afgedragen. Daarnaast staat een uit 2019 aan belastingen te verrekenen bedrag (€ 196.929) open.

Ad 12. Voorschotten**Ad 12a. Tegenrekening voorschotten**

De saldi van de per 31 december 2020 openstaande voorschotten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Tabel 21 Overzicht openstaande voorschotten per 31 december 2020 (bedragen in €)

Voorschotten openstaand	Saldo
a) Eerste Kamer	1.079.457
b) Tweede Kamer	74.438.607
Totaal	75.518.064

Ad a) Eerste Kamer

Het saldo van de Eerste Kamer bestaat voornamelijk uit in 2019 en 2020 verstrekte voorschotten aan de fractie-ondersteuning (€ 671.868). Daarnaast staan nog aan Loyalis verstrekte voorschotten over de periode 2016 tot en met 2020 open (€ 407.589). Na ontvangst van de goedkeurende accountantsverklaringen zullen de voorschotten in 2021 en volgende jaren worden afgewikkeld.

Ad b) Tweede Kamer

Het saldo van de Tweede Kamer bestaat o.a. uit verstrekte voorschotten aan de fracties (€ 38.203.670), voorschotten aan APG over de jaren 2016 tot en met 2020 (€ 21.944.037) en voorschotten Prodemos (€ 1.869.300). Na ontvangst van de goedkeurende accountantsverklaringen zullen de voorschotten in 2021 en volgende jaren worden afgewikkeld. Daarnaast zijn voorschotfacturen aan leveranciers betaald (€ 12.421.600). In de loop van het jaar 2021 worden deze voorschotfacturen afgewikkeld.

Tabel 22 Specificatie afgerekende voorschotten (bedragen in €)

Voorschotten afgerekend	Saldo
a) Eerste Kamer	714.969
b) Tweede Kamer	46.552.324
Totaal	47.267.293

Ad 13. Garantieverplichtingen

Ad 13a. Tegenrekening garantieverplichtingen

Tabel 23 Overzicht garantieverplichting (bedragen in €)

Verplichtingen per 1/1	8.391.010
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar incl. negatieve bijstellingen	0 +/-
	8.391.010
Tot betaling gekomen in 2020	868.701 -/-
Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	0
Totaal	7.522.309

De garanties van de Tweede Kamer vloeien voort uit het gestelde in de regeling «Tegemoetkoming in de kosten van de fracties».

Ad 14. Andere verplichtingen

Ad 14a. Tegenrekening andere verplichtingen

Tabel 24 Overzicht openstaande verplichtingen BiBBV (bedragen in €)

Verplichtingen per 1/1	19.850.749
Aangegane verplichtingen in het verslagjaar	187.747.000 +/-
	207.597.749
Tot betaling gekomen in 2020	184.733.299 -/-

Verplichtingen per 1/1	19.850.749
Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	513.000
Totaal	22.351.450

De negatieve bijstellingen betreffen verplichtingen uit de jaren voor 2020 die niet meer tot uitbetaling zijn gekomen en afgewikkeld zijn.

8. WNT-verantwoording 2020 Staten-Generaal

De Wet normering topinkomens (WNT) bepaalt dat de bezoldiging en eventuele ontslaguitkeringen van topfunctionarissen in de publieke en semi-publieke sector op naamsniveau vermeld moeten worden in het financieel jaarverslag. Deze publicatieplicht geldt tevens voor topfunctionarissen die bij een WNT-instelling geen - al dan niet fictieve - dienstbetrekking hebben of hadden. Daarnaast moeten van niet-topfunctionarissen de bezoldiging (zonder naamsvermelding) gepubliceerd worden indien deze het wettelijk bezoldigingsmaximum te boven gaan. Niet-topfunctionarissen zonder dienstverband vallen echter buiten de reikwijdte van de wet.

Voor dit departement heeft de publicatieplicht betrekking op onderstaande functionarissen. De bezoldigingsgegevens van de leden van de Top Management Groep zijn opgenomen in het jaarverslag van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het algemeen bezoldigingsmaximum bedraagt in 2020 € 201.000

Tabel 25 Bezoldiging van topfunctionarissen

Naam instelling	Naam topfunctionaris	Functie	Datum aanvang dienstverband (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband (indien van toepassing)	Dienstverband in fte (+ haakjes omvang in 2019)	Op externe inhuur-basis (nee; <= 12 kalender-mnd; > 12 kalender-mnd)	Beloning plus onkostenvergoedingen (+ tussen haakjes bedrag in 2019)	Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn (+ tussen haakjes bedrag in 2019)	Totale bezoldiging in 2020 (+ tussen haakjes bedrag in 2019)	Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	Motivering en bedrag (indien overschrijding)
Eerste Kamer der Staten-Generaal	Dhr. R. Nehmelman	Griffier			1 (1) nee		160.862 (134.121)	21.164 (19.813)	182.026 (153.934)	201.000	
Tweede Kamer der Staten-Generaal	Mevr. S.M. Roos	Griffier			1 (1) nee		181.218 (169.712)	21.800 (20.942)	203.018 (190.654)	201.000	Vakantie- en eindejaarsuitkering ¹

¹ De overschrijding is het gevolg van de in 2020 uitbetaalde vakantie-uitkering en eindejaarsuitkering. Deze kan worden toegerekend aan eerdere jaren. Hierdoor is er in 2020 geen sprake van een overschrijding van het bezoldigingsmaximum. Dit is toegestaan op grond van artikel 3, lid 2 van de Uitvoeringsregeling WNT

Naast de hierboven vermelde functionarissen zijn er geen functionarissen die in 2020 een bezoldiging boven het toepasselijke bezoldigingsmaximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2020 geen functionarissen die hun werkzaamheden als topfunctionaris hebben neergelegd en die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar aangemerkt worden als topfunctionaris. Er zijn in 2020 geen ontsluitkeringen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd. Er zijn geen functies als leidinggevend topfunctionaris bij andere instellingen(en) die op grond van de WNT gemeld en openbaar gemaakt moeten worden.